

ХАЛ ҚИЛУВ ҚАРОРИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ НОМИДАН

2020 йил ноябрь ойининг 10 кунли фуқаролик ишлари бўйича Сароисё туманлараро судининг ошқ суд мажлиси ўз биносида бўлиб,

Раислик эту вчи: А.О.Рахимов,

Судья ёрдамчиси А.Тухтамуродов ютиблигида, адвокат Э.Самадов, Сароисё туман прокурори ёрдамчиси А.Аминов иштирокида даввогар “Ёқубжон Ҳамза” МЧЖнинг жавобгар Нуралиев Эркин, Ҳамзаев Ёқуб, Рустамов Искандарга нисбатан бинодан мажбурий тарзда чиқариш тўғрисидаги давво аризаси, қарши даввогар Нуралиев Эркиннинг қайта жавобгар Кассиров Улугбек ва Ҳамзаев Тулканга нисбатан жамиятнинг қайта рўйхатдан ўтказиш тўғрисидаги қайдларини бекор қилиш тўғрисидаги қарши давво аризаси бўйича 2-1903-2002/1416-сонли фуқаролик иши қўриб чиқиб, суд қуйидагиларни

А Н И Қ Л А Д И

Даввогар “Ёқубжон Ҳамза” МЧЖ Сароисё туман Анорзор МФЙ ҳуқуқидати 118,46 га ер майдонидати “паррандачилик фабрикаси” биносидан жавобгарларни мажбурий тарзда чиқаришни сўраган.

Жавобгар Нуралиев Эркин судга қарши давво тақдим этиб, унда “Ёқубжон Ҳамза” МЧЖнинг 08.11.2019 йилдаги 3-сонли, 08.11.2019 йилдаги 06-сонли баённомасини ҳақиқий эмас деб топиш, “Ёқубжон Ҳамза” МЧЖ муҳри ва штампини мажбурий тартибда олиб бериш, хусусий ақрим чиқаришни сўраган.

Қарши даввогар Нуралиев Эркинжон судга ариза тақдим этиб, унда қарши давво талабни ўзгартиришни, “Ёқубжон Ҳамза” МЧЖни 04.02.2019 йил, 11.03.2019 йил, 08.11.2019 йилда қайта рўйхатдан ўтказиш бўйича Сароисё туман давлат хизматлар агентлиги томонидан бажарилган қайдларни бекор қилишни сўраган.

Суд мажлисида сўралган “Ёқубжон Ҳамза” МЧЖ раҳбари У.Кассиров, вакиллар А.Наимов, Ш.Шокировлар давво ни қувватлаб, қарши давво ни тан олмасдан, “Ёқубжон Ҳамза” МЧЖ мулккори марҳум Ҳамзаев Иқром розилиги билан жамиятга У.Кассиров раҳбар бўлганлиги, жавобгар Нуралиев Эркин олдин жамият раҳбари бўлиб, жамиятни талон-тарож қилганлиги сабабли, уни жамиятга раҳбар қилишганлиги, 04.02.2019 йилда барча хужжатлар мавжуд бўлиб, ҳозир барча хужжатлар жамиятдаги сейфда сақланиши, Сароисё туман ДХА бағасида хужжатлар атайлаб учириб ташланиб, бошқа хужжатлар илова қилинганлиги, ДХА, кадастр, статистика, банк маълумотиға бўйича жамият раҳбари сифатида У.Кассиров эътироф этилганлиги, жавобгарлар билан қилишиға рози эканлиги, марҳум Ҳамзаев Иқромнинг фарзандларига жамиятнинг 50% беришға рози эканлиги, Ҳамзаев Иқром жамият инвестори бўлганлиги, У.Кассировнинг жамият раҳбари бўлганлигидан Нуралиев Эркиннинг ҳам хабари бўлганлигини, ҳозирда Нуралиев Эркин жамият ер майдонларини талон-тарож қилаётганлиги, 04.02.2019 йилда жамиятни юнуний тартибда қўлга киритганлиги, аммо

бунни тасдиқловчи хужжатлар йўқ қилинганлигини баён қилиб, давво ни қаноатлантиришни, қарши давво ни рад этишни сўради.

Суд мажлисида сўралган жавобгар Нуралиев Эркинжон давво ни тан олмасдан, қарши давво ни қувватлаб, 2017 йилда “Ёқубжон Ҳамза” МЧЖ раҳбари ва таъсисчиси бўлганлиги, Кассиров Улугбекнинг жамиятга 2019 йилда раҳбар бўлганлигидан хабари бўлмаганлиги, 04.02.2019 йилдаги жамият ййгилишиди иштирок этмаганлиги, баённомада унинг имзоси йўқлиги, жамият таъсисчиси сифатида Кассиров Улугбекка жамиятнинг топириши юзасидан ҳеч қандай хужжатға имзо қўймаганлиги, ДХА, нотариал идораға бормаганлиги, Кассиров Улугбекка қелишув тақдиф этилганлиги, аммо У.Кассиров қўнмаганлиги, Кассиров Улугбек Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 168, 28 211-моддалари билан айбдор деб топилиб, жиноий жавобгарликка тортилганлиги ва бошқа фирмаға юрорул бўлиб ишға қабул қилиниб, сохта хужжатлар асосида бир неча ойдан кейин жамият раҳбари бўлиб олганлиги, 11.03.2019 йилда Кассиров Улугбек ва Ҳамзаев Тулкан жамият таъсисчиси этиб белгиланган бўлсада, шу вақтда Ҳамзаев Тулкан Ўзбекистонда бўлмаганлиги, Ҳамзаев Тулкан жамият мулккори бўлганлигидан хабари бўлмаганлигини маълум қилиб, давво ни рад этишни, қарши давво ни қаноатлантиришни сўради.

Суд мажлисида сўралган жавобгарлар Ҳамзаев Ёқуб, Рустамов Искандар давво ни рад этишни, қарши давво ни қаноатлантиришни сўради.

Суд мажлисида сўралган Сароисё туман давлат хизматлар агентлиги вакили М.Муҳаммадиев 04.02.2019 йилда Сароисё туман давлат хизматлар агентлигиға Кассиров Улугбек ва марҳум Ҳамзаев Иқром қелиб “Ёқубжон Ҳамза” МЧЖни қайта рўйхатдан ўтказиб беришни сўраганлиги, унга жамиятнинг таъсис шартномаси, устави, жамият 02-сонли ййгилиш баёни, марҳум Кассиров паспорт нусхаси, ишончномани беришганлиги, марҳум хужжатларини ПДФ форматида базаға юклаб, жамиятни қайта рўйхатдан ўтказиб, хужжатлар аслини қайтариб берганлиги, базаға юкланилган хужжатларни ўзгартириш, учиртиш имкони йўқлиги, “Ёқубжон Ҳамза” МЧЖни 2019 йил март ва ноябрь ойларида ҳам қайта рўйхатдан ўтказганлиги, барчасида Кассиров Улугбек қелганлиги, 04.02.2019 йилда “Ёқубжон Ҳамза” МЧЖни қайта рўйхатдан ўтказиш учун ишончнома керак бўлганлиги, 04.02.2019 йилда ишончномани марҳум Ҳамзаев Иқром Кассиров Улугбекка берганлиги, Кассиров Улугбек унга бошқа хужжат бермаганлигини баён қилиб, юнуний қарор қабул қилишни сўради.

Суд мажлисида мутахассис сифатида сўралган Сурхондарё вилоят ДХА ҳолдиси Б.Шамиев “Ёқубжон Ҳамза” МЧЖни 04.02.2019 йилдаги Сароисё туман ДХА томонидан қайта рўйхатдан ўтказиш ногўри амалга оширилганлиги, Кассиров Улугбек “Ёқубжон Ҳамза” МЧЖни юнуний қўлга киритганлиги, “Ёқубжон Ҳамза” МЧЖни қайта рўйхатдан ўтказиш қайдлари юнуний эканлиги, жамият таъсисчилари умумий ййгилиши қарори жамият таъсисчисини ўзгартириш учун етарли эканлиги, аммо 04.02.2019 йилдаги “Ёқубжон Ҳамза” МЧЖ умумий ййгилиши 02-сонли баёнида жамият янги таъсисчиси қим бўлиши қўрсатилмаганлиги, Кассиров Улугбек номин баённомада йўқлиги, баённома имзоланмаганлиги, ДХА электрон базасини туман, вилоятда ўзгартириш имкони йўқлиги, хужжатлар

асли олиб қилинмаслиги, Кассиров Улугбекнинг жамиятини қайта рўйхатдан ўтказиш учун ариза бериш ваколати бўлмаганлиги тўғрисида кўрсатма берди.

Суд мажлиси кўни ва жойи тўғрисида хабардор қилинган қарши жавобгар Ҳамзаев Тулқун суд мажлисида узрли сабабларсиз иштирок этмади.

Суд мазкур ҳолатда фуқаролик ишини қарши жавобгар Ҳамзаев Тулқун иштирокисиз қўришни лозим топади.

Суд тарафларнинг тушунтиришини тинглаб, ишда мавжуд бўлган хужжатларга ҳуқуқий баҳо бериб, қўйилганларга кўра даъво каноатлантиришликни рад этишни, қарши даъво каноатлантиришни лозим топади.

Суд муҳокамасида аниқланишича, "Ёқубжон Ҳамза" МЧЖ 2017 йилда ташкил этилган бўлиб, жамият асосий фаолият тури озик-овқат ва ноозик овқат маҳсулотларини ишлаб чиқариш бўлиб, жамият манзили сифатида Сурхондарё вилояти кўрсатилган.

Судга тақдим этилган "Ёқубжон Ҳамза" МЧЖнинг 14.02.2017 йилда тасдиқланган уставига кўра жамият таъсисчиси сифатида жавобгар Нуралиев Эркин кўрсатилган бўлиб, жамиятдаги улуши 100% ни ташкил этади.

"Ёқубжон Ҳамза" МЧЖнинг 08.11.2019 йилдаги қайта рўйхатга олинган уставига кўра жамият таъсисчиси сифатида Кассиров Улугбек кўрсатилиб, жамиятдаги улуши 100% ташкил этади.

Сариосиё туман кадастр хизмати, Сариосиё туман ДХА, Сариосиё туман статистика бўлими, маълумотида кўра "Ёқубжон Ҳамза" МЧЖнинг таъсисчиси ва раҳбари 2020 йил октябр ойи ҳолатига Кассиров Улугбек Хусано вичдир.

Сариосиё туман ер тузиш ва қўчмас мулк кадастр хизмати давлат қорхонасининг 28.09.2020 йилдаги маълумотида кўра "Ёқубжон Ҳамза" МЧЖга Сариосиё туман Анорзор МФЙ ҳудудидagi 118,46 га ер майдонидagi паррандачилик фабрикаси тегишли бўлиб, даъвогар мазкур бинодан жавобгарларни мажбурий тартибда чиқаришни сўраган.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 09.02.2017 йилдаги 66-сонли қарори билан тасдиқланган "Тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш тартиби тўғрисида"ги Низомининг 2-бандига кўра тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш ва қайта рўйхатдан ўтказиш давлат хизматлари марказлари томонидан амалга оширилади.

"Ёқубжон Ҳамза" МЧЖ 04.02.2020 йилда Сариосиё туман ДХАда қайта рўйхатдан ўтказилиб, унга кўра жамиятнинг 100% улуши Нуралиев Эркинжон ўрнига Кассиров Улугбек 100% улуш эгаси этиб белгиланган. Бунга жамиятнинг 04.02.2019 йилдаги 02-сонли йиғилиш баёни асос қилиб олинган.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 09.02.2017 йилдаги 66-сонли қарори билан тасдиқланган "Тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш тартиби тўғрисида"ги Низомининг 21 бандига кўра тадбиркорлик субъектларини қайта рўйхатдан ўтказишда шакллантирилган суровнома (ариза), тадбиркорлик субъектнинг ваколатли бошқарув органининг таъсис хужжатларига устав фонднинг оширилиши, улушнинг бошқа шахсга ўтиши билан боғлиқ бўлган

ўзгартаришлар қиритиш тўғрисидаги қарори, давлат тилидаги таъсис хужжатлари, улушнинг бошқа шахсга ўтганлигини тасдиқловчи хужжат (шартнома, хат, ҳуқуқ ворислик, мерос, суд қарори ва шу қабилар) талаб этилади.

Иш хужжатлари ва тарафлар тушунтиришига кўра 04.02.2019 йилда жамиятни қайта рўйхатдан ўтказишда жамият 02-сонли баённомаси, таъсис шартномаси, жамият устави, ишончнома, У.Кассиров паспорт нуسخаси тақдим этилган.

Судга Сариосиё туман ДХА томонидан тақдим этилган, электрон базга илова қилинган 02-сонли йиғилиш баённомасида кўн тартибга жамият раҳбари ўзгараётганлиги сабабли низомни тасдиқлаш масаласи қўйилиб, кўн тартибдаги масала бўйича Э.Нуралиев сўзга чиқиб, йиғилиш жамият раҳбари сабабли қўшимчалар матни тасдиқланган, туман ДХАдан рўйхатдан ўтказиш белгиланган.

Мазкур йиғилиш баёни Э.Нуралиев томонидан имзоланмаган, йиғилишда икки киши катнашганлиги кўрсатилиб, аммо баённомда жамият ишчилари фирмалари эшитилганлиги баён қилинган.

Сариосиё туман ДХА ходими кўрсатмасига кўра, агентликка тақдим этилган 02-сонли баённома имзосиз бўлган.

Сурхондарё вилоят ДАХнинг 23.10.2020 йилдаги ҳулосасига кўра "Ёқубжон Ҳамза" МЧЖнинг 04.02.2019 йилда қайта рўйхатдан ўтказилишида кўнун талаблари бўзилган деб топилган.

Суд мажлисида мутахассис сифатида сўраган Б.Шамиев фикрига кўра 04.02.2019 йилдаги 02-сонли баённомда жамият таъсисчиси ким эканлиги кўрсатилмаганлиги, баённома имзоланмаганлиги сабабли "Ёқубжон Ҳамза" МЧЖнинг 04.02.2019 йилда қайта рўйхатдан ўтказилиши гайриқонуний амалга оширилган ва У.Кассиров жамиятни ноқонуний қўлга киритган.

04.02.2019 йилдаги "Ёқубжон Ҳамза" МЧЖни қайта рўйхатдан ўтказиш тўғрисидаги ариза Кассиров Улугбек томонидан тақдим этилган бўлиб, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 09.02.2017 йилдаги 66-сонли қарори билан тасдиқланган "Тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатдан ўтказиш тартиби тўғрисида"ги Низомининг 3-бандига кўра ариза бериш рўйхатдан ўтказувчи органларга тегишли сўров билан мурожаат қилган юридик шахс ёки jisмоний шахслар ёхуд улар томонидан белгиланган тартибда берилган ваколат берилган шахслар ҳисобланади.

Судга тақдим этилган ишончнома нуسخаларига кўра кўра Ҳамзаев Ифром Кассиров Улугбекка ваколат берган бўлиб, марҳум Ҳамзаев Ифром "Ёқубжон Ҳамза" МЧЖ раҳбари, таъсисчиси эмаслиги сабабли, жамият номидан иш олиб бориш ҳуқуқини учунчи шахслар бериш ваколатига эга бўлмаган.

14.02.2017 йилда рўйхатга олинган жамият уставининг 9-бандига кўра жамият таъсисчиларидан ҳар бири жамиятнинг устав фонддаги ўз улушини ёки улушнинг қисmini учунчи шахсларга солишга ёки бошқа шаклда уларнинг фойдасига воз кечишга ҳақи. Жамият устав фонддаги улушдан воз кечиш қўйидаги шаклда амалга оширилиши мумкин: юридик шахснинг аризаси фирма балансида тўлдирилади ва муҳр билан тақдирланади.

Иш хужжатларидан Нуралиев Эркин "Ёқубжон Ҳамза" МЧЖдаги улушини Кассиров Улугбекка сотмаган, ҳада қилмаган, унинг фойдасига воз

кечмаган. Шунингдек, "Ёқубжон Ҳамза" МЧЖ номидан таъсисчилар ўзгартиши тўғрисида ариза тақдим этилмаган.

"Ёқубжон Ҳамза" МЧЖ 11.03.2019 йилда қайта рўйхатдан ўтказилиб, унга қўра жамиятнинг 50% улушдори Қасиоров Улугбек, 50% улушдори эса қарши жавобгар Ҳамзаев Тулқун белгиланган. Бунга жамият умумий йиғилишининг 03-сонли баёни асос қилиб олинган. Судга тақдим этилган хужжатларга қўра 11.03.2019 йил ҳолатига жамият устав фони 10 000 000 сўмини ташкил этиб, ундан 5 000 000 сўмлик улуш эгаси У.Қасиоров, 5 000 000 сўмлик улуш эгаси Т.Ҳамзаев кўрсатилган. Аммо, Т.Ҳамзаев жамиятга ҳақиқатда ҳам 5 000 000 сўмлик улуш қўшганлигини тасдиқловчи далиллар судга тақдим этилмади.

"Ёқубжон Ҳамза" МЧЖ 08.11.2019 йилда қайта рўйхатдан ўтказилиб, унга қўра жамиятнинг 10% улуш эгаси этиб Қасиоров Улугбек белгиланган. Бунга жамиятнинг 08.11.2019 йилдаги 6-сонли баённомаси асос қилиб олинган.

Мазкур баённомага қўра жамият 50% улуш эгаси Ҳамзаев Тулқун ўзи ихтиёри билан қорхона таъсисчилигидан чиқishi ва қорхонага қўшган 5 000 000 сўм улушини ўз хоҳиши билан олиб чиқиб кетишини баён қилганлиги сабабли қорхона низомига ўзгартириш киритилган.

"Ёқубжон Ҳамза" МЧЖ 11.03.2019 йилда тасдиқланган устави 8.2-бандига қўра иштирокчи иштирокчилар сафидан чиқишда унга ўзи томонидан устав фондига киритилган улушнинг ҳақиқий қиймати натурга ёки ҳақиқий қийматига тенг бўлган пул қўринишида кайтарилди.

Суд мажлисида даъвогар ҳақиқатда ҳам Ҳамзаев Тулқуннинг жамиятдаги 5 000 000 сўм улушини кайтарганлигини тасдиқловчи ёки Ҳамзаев тулқун ўз улушини жамиятдан олиши ва жамият таъсисчилигидан воз кечишга розилиги тўғрисидаги хужжатларни тақдим эта олмади.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 09.02.2017 йилдаги 66-сонли қарори билан тасдиқланган "Табириюрлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш тартиби тўғрисида"ги Низомининг 54-бандига қўра ариза беворувчилар рўйхатдан ўтказувчи органга тақдим этилган маълумотларнинг тўғрилиги, аниқлиги, бузиб қўрсатилганлиги, шунингдек таъсис хужжатларининг юнун хужжатларига мувофиқлиги учун жавоб берадилар.

Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик Кодексининг 164-моддасига қўра мулк хуқуқи шахснинг ўзига қарашли мол-мулкка ўз хоҳиши билан ва ўз манфаатларининг қўлаб-эгаллик қилиш, ундан фойдаланиш ва тасарруф этиш, шунингдек ўзининг мулк хуқуқини, қим томонидан бўлмасин, ҳар қандай бузилишни бартараф этишни талаб қилиш хуқуқидан иборатдир.

Иш хужжатларидан Қасиоров Улугбек 04.02.2019 йилда қайриқонуний равишда "Ёқубжон Ҳамза" МЧЖ мулкдорлигини қўлга қиритган бўлиб, Сароисиев туман ДХАнинг 04.02.2019, 11.03.2019, 08.11.2019 йилдаги "Ёқубжон Ҳамза" МЧЖни қайта рўйхатдан ўтказганлиги тўғрисидаги қайлар-ноғўри амалга оширилган.

Суд мазкур ҳолатда даъвогар даъво талабини қаноатлантиришни рад этиб, қарши даъвоchini қаноатлантиришни лозим деб топади.

Ўзбекистон Республикаси ФПКнинг 27-моддасига қўра ўзаро боғлиқ бўлиб, баъзилари фуқаролик ишлари бўйича судга, баъзилари эса, маъмурий

судга тааллуқли бўлган бир нечта талаб бирлаштирилганда, барча талаблар фуқаролик ишлари бўйича судда қўрилиши керак.

Қарши даъвогарнинг талаби маъмурий суд судловига тегишли бўлиб, аммо ФПКнинг 27-моддасига қўра асосий даъво ва қарши даъво бир-бирига боғлиқ эканлиги, қарши даъвонинг қаноатлантирилиши асосий даъвонинг рад этилишига олиб келиши, даъвогар ўз даъвосига жавобгарни ўзига тегишли бинодан чиқаришни сўраганлиги, жавобгар эса ўз навоатида бино эгаллигидаги жамият мулкдорлиги юзасидан низолашаётганлиги, бу ҳолатда судга тегишлилик юрдалари бўзилмаслигини эътиборга олиб, қарши даъвоchini иш юритувга қабул қилганлигини эътироф этади.

Ўзбекистон Республикаси ФПКнинг 138-моддасига қўра ҳал қилув қарори қайси тарафнинг фойдасига чиқарилган бўлса, суд шу тарафга иккинчи тарафдан, гарчи бу тараф давлат даромадига тушадиган суд харажатларини тўлашдан оқод этилган бўлса-да, иш бўйича қилинган ҳамма харажатларни ундириб беради.

Суд фуқаролик иш юзасидан суд харажатларини тақсимлар экан, даъво рад этилиб, қарши даъво қаноатлантирилганлиги сабабли, қарши жавобгар Қасиоров Улугбекдан қарши даъвогар Нуралиев Эркин фойдасига тўланган 892 000 сўм давлат божини ундиришни, Қасиоров Улугбек томонидан ортиқча тўланган 446 000 сўм давлат божини қайтаришни лозим топади.

Юқоридагиларга қўра, суд Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик Процессуал Кодексининг 220, 249-253-моддаларига қўллаб,и,

ҚАРОР ҚИЛАДИ

Даъвогар "Ёқубжон Ҳамза" МЧЖнинг жавобгар Нуралиев Эркин, Ҳамзаев Ёқуб, Рустанов Исқандарга нисбатан бинодан мажбурий тарзда чиқариш тўғрисидаги даъво талаби қаноатлантиришдан рад этилсин.

Қарши даъвогар Нуралиев Эркиннинг қарши даъвогар Қасиоров Улугбек ва Ҳамзаев Тулқунга нисбатан "Ёқубжон Ҳамза" МЧЖни қайта рўйхатдан ўтказиш тўғрисидаги қайларни бекор қилиш тўғрисидаги қарши даъво талабини қаноатлантирилсин.

Сароисиев туман ДХАда 04.02.2019 йил, 11.03.2019 йил, 08.11.2019 йилдаги "Ёқубжон Ҳамза" МЧЖни қайта рўйхатдан ўтказиш тўғрисидаги қайдлар (реестр)га киритилган ёзувлар) бекор қилинсин.

Қарши жавобгар Қасиоров Улугбек Ҳусановичдан қарши даъвогар Нуралиев Эркинжон ХХХ фойдасига тўланган 982 000 сўм давлат божни ундирилсин.

Қасиоров Улугбекка ортиқча тўлаган 446 000 сўм давлат божни қайтарилсин.

Ҳал қилув қароридан норози тарафлар шу суд орқали 20 кунлик муддат ичида фуқаролик ишлари бўйича Сурхондарё вилоят судига апелляция тартибидан, олти ой муддат ичида қассация тартибидан шикоят ёки прокурор протест келтиришига ҳақли.

Раислик этувчи:

А.О.Рахимов